

عنوان: ارزیابی فناوری سلامت واکسیناسیون روتاویروس در کودکان زیر پنج سال در ایران

مقدمه: یکی از مسائل مهم و عمده که در جهان امروز در مراکز بیمارستانی با آن مواجه می‌باشند، شیوع بیماری روتاویروس در کودکان است که در این میان تاثیر آن بر شاخص سلامتی و کیفیت زندگی خانواده و اقتصاد کشور پراهمیت است. روتاویروس شایع ترین علت بیماری اسهال در کودکان خردسال در سراسر جهان است. طبق تخمین سازمان جهانی بهداشت در سال ۲۰۱۳ حدود ۲۱۵۰۰۰ کودک زیر پنج سال هر سال در اثر عفونت های روتاویروس می‌میرند. این در حالی است که ابتلا به این ویروس توسط واکسن قابل پیشگیری می‌باشد. اکثریت قریب به اتفاق این کودکان در کشورهای کم درآمد زندگی می‌کنند. تحقیقات در کشورهای پیشرفته نشان داده که واکسیناسیون کودکان تاثیر بسیار مهمی در کاهش عفونت اسهالی دارد و توجه به این موضوع بسیار پر اهمیت است. با توجه به مطالب ذکر شده و هزینه اثربخشی و کارآیی قابل قبول واکسن روتاویروس در بسیاری از کشورها و نبود آن در برنامه ایمن سازی ایران، مطالعه حاضر با هدف تعیین هزینه ها، ایمنی و اثربخشی واکسن روتاویروس اجرا شده است.

روش پژوهش: در پژوهش حاضر که یک مطالعه توصیفی تحلیلی است با استفاده از شواهد موجود در دو مرحله جنبه های اثربخشی، ایمنی و اقتصادی واکسیناسیون روتاویروس در مقایسه با عدم انجام آن در پیشگیری از اسهال ناشی از روتاویروس کودکان زیر پنج سال در ایران بررسی می‌شود. در مرحله اول به ارزیابی ایمنی و اثربخشی واکسن روتاویروس با روش مرور مند بین سال های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ پرداخته شد و در مرحله دوم محاسبات هزینه مداخلات و ارزیابی اقتصادی صورت گرفت که به شیوه هزینه اثربخشی با مدل درخت تصمیم گیری از دیدگاه ارائه دهنده خدمت و گیرنده خدمت اجرا شده است.

یافته ها:

با مرور سیستماتیک ۷۶۷ مقاله مرتبط جستجو شد. از این تعداد ۱۷۶ عنوان مرتبط با مطالعه بود و ابتدا ۵۳ مطالعات تکراری حذف شد. پس از حذف موارد تکراری ۱۲۳ مقاله باقی ماند که عناوین آنها به همراه چکیده مورد بررسی قرار گرفت و ۶۲ مقاله دیگر حذف شد. سپس متن کامل ۶۱ مقاله مطالعه شد و در نهایت ۱۸ مقاله به مرحله نهایی راه یافتند که بر اساس پیامدهای کاهش ویزیت، کاهش بستری در بیمارستان و مرگ شش مطالعه در نهایت انتخاب شدند

اثربخشی کلی واکسن روتانک ۹۴ درصد (با فاصله اطمینان ۹۵درصد -۰/۹۷-۰/۹۲) بدست آمد. و اثربخشی واکسن روتاریکس در کاهش اسهال با میزان ۷۹ درصد محاسبه شد (با فاصله اطمینان ۹۵درصد -۰/۷۶ -۰/۸۲) می‌باشد.

برنامه واکسیناسیون روتاریکس ۱/۰۰۳/۳۴۲/۲۰۰/۰۰۰ ریال با قیمت واکسن ۱۴ دلار آمریکا هزینه خواهد داشت. هزینه اثربخشی افزایشی این واکسن نشان می دهد به ازای ۱۶۱/۶۲۹ ریال هزینه از یک دالی پیشگیری می کند. و برنامه واکسیناسیون روتاتک ۱/۵۲۱/۷۶۸/۳۰۰/۰۰۰ ریال هزینه خواهد داشت. و هزینه اثربخشی افزایشی این واکسن نیز نشان دهنده این است که به ازای ۱۹/۱۶۱/۹۶۵ ریال هزینه از یک دالی پیشگیری خواهد شد. روتاتک و روتاریکس هر دو با هزینه اثربخشی افزایشی کمتر از تولید ناخالص داخلی مقرون به صرفه بودند.

نتیجه گیری:

یافته های این مطالعه، اثربخشی بالای این واکسن در کاهش اسهال روتاویروس و هزینه اثربخش بودن آن را تایید کرد. همچنین با توجه به اینکه هیچ گونه عوارض جدی و خطرناکی دیده نشده است. با افزودن این واکسن به برنامه واکسیناسیون کشوری بار اقتصادی قابل انتساب به این واکسن کاهش قابل توجهی خواهد داشت .

کلیدواژه ها: واکسن روتاویروس-روتاتک-روتاریکس- کودکان

